

Viite: YM14/400/2017

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI JÄTELAIN MUUTTAMISESTA

Ympäristöministeriö on asettanut nähtäville luonnoksen hallituksen esitykseksi jätelain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhdyskuntajätehuollon vastuunjakoja sekä eräitä muita vastuunjaon rajoituksen toimeenpanemiseksi tarpeellisia muutoksia. Lisäksi jätelakiin on tulossa sidosyksikköjä koskevat säännökset.

Lakeuden Ympäristöhuolto Oy (LYH) tarjoaa yrityksille, kaupalle, teollisuudella ja rakennussektorille yksilöllistä ja kattavaa jätehuoltoa. Yrityksemme on erikoistunut jätemateriaalien käsittelyyn, prosessointiin, uudelleenkäytön valmisteluun, kierrätyksen ja kierrätysmateriaalien tuotteistamiseen. Käytämme alan viimeisimpään tietotaitoon perustuvia tuotantomenetelmiä ja teknologiaa. Kaikki keräämämme jätemateriaalit lajitellaan joko syntypaikalla tai lajittelulaitoksessamme ja hyödynnetään materiaalina. Tällä hetkellä lajittelemastamme jätteestä menee uudelleen käytettäväksi raaka-aineiksi jo yli 60 prosenttia, energiatuotantoon menevän jätteen osuuden laskiessa, ollen nyt noin 20 prosenttia.

Yhdymme Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry:n lausuntoon, mutta lisäksi pyydämme erityisesti kiinnittämään huomiota yrityksemme kannalta seuraaviin olennaisiin kohtiin muutosehdotuksessa.

Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto

Ehdotettu jätelain 32 § Kunnan velvollisuudesta järjestää jätehuolto tulee säilyttää hallitusohjelmakirjauksen mukaisena ja poistaa pykälän 1. momentissa oleva kohta 2 kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvästä yhdyskuntajätteestä kokonaan. Samalla poistuu tarve säädellä poikkeuksesta velvollisuuteen luovuttaa jäte kunnan järjestämään jätehuoltoon (42 §). Lisäksi jätelain 32 § 1. momentin kohta 3 tulee rajata niin, että se koskee ainoastaan liikehuoneistossa syntyvää yhteiskuntajätettä, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä asumisessa syntyvän jätteen kanssa.

SKAL POHJANMAAN VUODEN KULJETUSYRITYS 2016, MAAKUNNALLINEN VUODEN YRITTÄJÄ 2014,
SEINÄJOEN VUODEN YRITTÄJÄ 2013, VUODEN 2007 YMPÄRISTÖYRITYS

LYH

Teollisuustie 11 • 60100 Seinäjoki
Puh. 06 429 6750 • faksi 06 429 67 25
info@lakeudenymparistohuolto.fi
y-tunnus 0641063-3 • kotipaikka: Seinäjoki
www.lakeudenymparistohuolto.fi

Perustelut:

Kunnan vastuun rajaaminen jätehuollossa selkeästi asumisessa syntyvään jätteeseen poistaisi kentällä olevia jännitteitä yksityisen ja julkisen sektorin välillä. Kunnan vastuulta esityksen mukaan vapautuva sosiaali- ja terveyspalveluiden, koulutustoiminnan, valtio, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajäte on laadultaan ja määrältään samankaltaista kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän jätteen kanssa. Materiaalikierrätys tehostuukin parhaiten, kun hyödynnetään niitä synergioita, joita syntyy yritysten ja erilaisten palvelun- ja hallintotoiminnassa syntyvän samankaltaisen yhdyskuntajätteen keräämisestä samassa ketjussa. Nämä edut jäävät saavuttamatta kuntien omassa toiminnassa syntyvän jätteen osalta, ellei hallitusohjelman kirjausta toteuteta kokonaisuudessaan. Koska esityksessä oleva kunnan hallinto- ja palvelutoiminta kattaa myös kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä koulutustoiminnan, kirjaus ei myöskään edistä tulkintaristiriitojen poistamista.

Jätelain 42 §:n perusteella haettava poikkeus velvollisuudesta luovuttaa jäte kunnan järjestämään jätehuoltoon on ollut jätteen haltijoilta saadun palautteen perusteella hankala prosessi. Katsommekin, että kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan näkökulmasta hallinnollinen taakka on suurempi 42 §:n mukaisessa menettelyssä kuin kuntien toimintaan muutoinkin olennaisesti kuuluvien kilpailutusten tai vaihtoehtoisesti sidosyksikköpäätösten tekemisessä.

Lisäksi haluamme lisätä, että yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi korostaa 1 momentin 3 kohdan osalta, että se koskee ainoastaan asuinkiinteistöissä sijaitsevia ns. kivijalkayrityksiä. Muissa mahdollisissa tapauksissa jätteen haltija voisi halutessaan esittää pyynnön kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta. Momentti aiheuttaa nykyisellään turhia tulkintaristiriitoja, jotka ovat tällä tarkennuksella helposti oikaistavissa.

Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu ja siihen liittyvät velvoitteet

Jätelain 33 § Kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta (myöhemmin TSV) on toistaiseksi tarpeellinen monille jätteenhaltijoille. Kunnan jätehuoltoviranomaisen velvollisuuksista TSV:n tarpeen arvioinnista ja sitä koskevasta tiedottamisesta tulee antaa selkeät säädökset. TSV:n erittelyvaatimus kunnallisten jäteyhtiöiden kirjanpidossa on perusteltua, jotta varmistetaan toiminnan läpinäkyvyys ja mahdollistetaan ulosmyyntirajan seuranta. Myös kuljettajille asetettua tiedonantovelvollisuutta pidämme perusteltuna. Sen sijaan 3. momentissa oleva vaatimus tilintarkastajan vahvistuksesta jää epäselväksi ja olemme huolissamme sen toteuttamismahdollisuuksista.

SKAL POHJANMAAN VUODEN KULJETUSYRITYS 2016, MAAKUNNALLINEN VUODEN YRITTÄJÄ 2014,
SEINÄJOEN VUODEN YRITTÄJÄ 2013, VUODEN 2007 YMPÄRISTÖYRITYS

LYH

Teollisuustie 11 • 60100 Seinäjoki
Puh. 06 429 6750 • faksi 06 429 67 25
info@lakeudenymparistohuolto.fi
y-tunnus 0641063-3 • kotipaikka: Seinäjoki
www.lakeudenymparistohuolto.fi

Perustelut:

Jätelakiehdotus 44 § Kirjanpidosta kunnan jätehuoltopalvelusta ja kuljettajan tiedonantovelvollisuudesta sisältää tarpeellisia parannuksia nykyiseen sääntelyyn nähden. Tuloslaskelman liitteenä esitettävä kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun liikevaihdon jakautuminen jätelajeittain ja jätteen käsittelymenetelmittäin tuo läpinäkyvyyttä jätelaitosten toimintaan. Kilpailuneutraliteetin, hankintalain soveltamisen ja jätelain toimivuuden kannalta on olennaista, että kunnan toissijaisen jätehuoltovelvollisuuden nojalla tarjoama palvelu täyttää jätelain vaatimukset markkinapuutteesta. Kirjanpito kunnan jätehuoltopalveluista on kuitenkin jälkivalvontaa. Kuten ehdotuksessakin todetaan, palvelutarjonnan puutteen arviointimenettely ja tekijä ovat aiheuttaneet epäselvyyksiä. Onkin tärkeää, että markkinatilanteen arvioinnista säädetään valtioneuvoston asetuksella riittävän yksiselitteisesti. Valtioneuvoston asetuksella tulisi säätää myös TSV-sopimuksen keskeisestä sisällöstä.

Kuljettajille asetettu tiedonantovelvollisuus on perusteltu. Sen sijaan 3. momentin vaatimus tilintarkastajan vahvistuksesta on epäselvä. Tilintarkastajan velvollisuus verrata sekakuormien tietoja 119 § 1 momentin mukaisiin kirjanpilotietoihin ja arvioida niiden vastaavuutta voi olla käytännössä hankalasti toteutettavissa. Jätelain 119 § 1 momenttiin kerättävät keräys- ja kuljetustapatiedot eivät sisällä erittelyä sekakuormissa tehtävästä keräyksestä suhteessa erillisiin noutoihin. Yrityksen näkökulmasta tilintarkastajan käyttö lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Huomautamme, että yrityksille ei aiheudu hyötyä tietojen ilmoittamatta jättämisestä.

Lakiin kirjattu laiminlyöntivelvoitteen sanktiointi on ilmeisen perusteltu tietojen saamisen varmistamiseksi. Ongelmana on se, missä muodossa tiedot tulee antaa. Kunnalliset jäteyhtiöt ovat useilla alueilla pyytäneet kuljettajilta ajolistoja, mikä ei ole kilpailuoikeudellisesti kestävä. Olisikin välttämätöntä, että asetuksella säädetään siitä, miten ja missä muodossa tietoja annetaan, jolloin ristiriitojen syntymistä voidaan välttää. Riittävä tieto olisikin esimerkiksi reittiä koskeva jako kunnan vastuulla olevaan jätteeseen ja kunnan toissijaisen vastuun alle kuuluvaan jätteeseen %-osuuksina tai tilavuuksina. Asetuksen valmisteluvaiheessa tulee varmistaa, että velvollisuudesta tulee yrityksille kohtuullinen.

Hankintalain sidosyksikkösääntely jätehuollossa

Lakiehdotuksen 145 a § Sidos- ja hankintayksiköitä koskevista erityisistä säännöksistä tulee kokonaisuudessaan poistaa. Jätehuollossa ei tule poiketa hankintalain 15 §:ssä asetetuista euro- ja prosenttimääräisistä rajoista.

SKAL POHJANMAAN VUODEN KULJETUSYRITYS 2016, MAAKUNNALLINEN VUODEN YRITTÄJÄ 2014,
SEINÄJOEN VUODEN YRITTÄJÄ 2013, VUODEN 2007 YMPÄRISTÖYRITYS

LYH

Teollisuustie 11 • 60100 Seinäjoki
Puh. 06 429 6750 • faksi 06 429 67 25
info@lakeudenymparistohuolto.fi
y-tunnus 0641063-3 • kotipaikka: Seinäjoki
www.lakeudenymparistohuolto.fi

Perustelut:

Hankintalain yksi tavoite on edistää tasapuolista kilpailua yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan välillä. Sidosyksikkösääntely tuo myös jätehuollossa erilaiset yritykset tasavertaisempaan kilpailuasetelmaan ja luo koko sektorille aiempaa selkeämmät, läpinäkyvämmät ja reilummat pelisäännöt. Tälle on toimialueellamme huutava tarve.

Jätehuollossa sidosyksikköasemassa toimivat kuntien jätelaitokset ovat hankintalakivalmistelussa kuvattuja suurikokoisia yhtiöitä. Tämän takia sidosyksikön sallittua ulosmyyntiä koskeva raja tulee säilyttää jätehuollossa samalla tasolla kuin muillakin toimialoilla. Jo pelkkä TSV on hyvin merkittävä poikkeus hankintalain sidosyksikkösääntelystä, ilman ylärajoja.

Toimialueemme kunnallisen jäteyhtiön Lakeuden Etappi Oy:n liikevaihto oli vuonna 2016 lähes 22 000 000 euroa. Hankintalain 5 %:n sidosyksikköraja tarkoittaisi heille yli 1 000 000 euron sallittua ulosmyyntiä, jota rajoitettaisiin suurikokoisen yhtiöaseman perusteella 100 000 euroon. Pidämme tätä huomattavasti kohtuullisempana kuin nyt jätelaissa ehdotettua 10 %:n rajaa. Vuonna 2016 Lakeuden Etappi harjoitti markkinaehtoista toimintaa 10,2 %, yli 2 200 000 euron arvosta. Oma liikevaihtomme on noin 3 100 000 euroa. Pidämme kohtuuttomana, että suhteessa yksityiseen toimijaan kuntien jätelaitoksilla on markkinoita vääristäviä etuja laajennettujen yksinoikeuksien, TSV-palvelujen käytön ja lisäksi vielä korotetun sidosyksikkörajan muodossa.

Lopuksi haluamme vielä tuoda esille, että lakiin tulisi kirjata enintään yhden vuoden siirtymäaika kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa mukana olevien kunnan vastuulta vapautuvien kiinteistöjen jätehuollon osalta.

Kunnioittavasti,

Lakeuden Ympäristöhuolto Oy

Timo Hirsimäki
Toimitusjohtaja

SKAL POHJANMAAN VUODEN KULJETUSYRITYS 2016, MAAKUNNALLINEN VUODEN YRITTÄJÄ 2014,
SEINÄJOEN VUODEN YRITTÄJÄ 2013, VUODEN 2007 YMPÄRISTÖYRITYS

LYH

Teollisuustie 11 • 60100 Seinäjoki
Puh. 06 429 6750 • faksi 06 429 67 25
info@lakeudenymparistohuolto.fi
y-tunnus 0641063-3 • kotipaikka: Seinäjoki
www.lakeudenymparistohuolto.fi

